Tüberkülöz hakkinda genel bilgiler

Türkisch

Deutsches Zentralkomitee
zur Bekämpfung der Tuberkulose

Alman verem savaşı santral
komitesi

Tüberkülöz Hastalığı Nedir

Tüberkülöz hastalığı mycobacterium Tuberculosis denilen mikroplar tarafından meydana gelen bir enfeksiyon hastalığıdır.

Bulaşması:

Günümüzde verem hastalığı pratik olarak insandan insana sadece solunum yolu ile bulaşır. Verem basilleri saçan açık bir tüberkülöz hastası konuşurken, esnerken, yahut öksürmekle içlerinde Verem basilleri bulunan küçük damlacıkları çevresindeki havaya saçar. Bu basiller daha sonra insanlar tarafından solunum ile içeri alınılar. Akciğerleden başka diğer hasta organlar vasıtası ile de dışarı atılan tüberkülöz basillerinin sağlam insanlara sirayeti (Örneğin Böbrekler vasıtası ile idrarla) yahut enfekte olmuş araçlar veya elbiseler ile çok nadirdir. En büyük enfekte olmak tehlikesi, akciğer

tüberkülözlu ve etrafına solunum ile basil saçan (Açık tüberkülozlu) bir hasta ile yakın ve sık sık ilişkide bulunan insanlar taşır. Hasta ile yakınlık ne kadar sık ve ne kadar uzun zaman devam ederse ve hasta ne kadar çok mikrop çıkarısa bulaşma tehlikesi o kadar çok olur.

Hastalığın vücutta yayılması:

Vücuda giren tüerküloz mikropları akciğerlerde bir doku reaksiyo nu na sebeb olurlar. Vücutta bulunan savunma mekanizması, tüberküloz basillerine karşı antikor üreterek solunum yolu ile vücuda giren tüberküloz basillerinin çevresini bir duvar ile sararlar, ve kaparlar.
Takriben sirayetten altı hafta sonra tüberkülin testi aracılığı ile (aşağıya bak) tüberküloz basilleri ile bir bulaşma olup olmadığı anlaşılır. Vücutlarına tüberküloz mikrobu giren kişilerin % 10'u tüberküloz hastalığına yakalanırlar. geri kalan % 90'ı ise artık dışardan tüberküloz bulaşmasına karşı bağışıklık kazanırlar.
Savunma mekanizması zayıf olan vücutlar ilk defa direkt olarak tüberküloz mikrobu ile karışlaştıklarında hastalanırlar. Böylece akciğerlerde röntgen filmleri ile görülen bir tüberküloz odağı oluşur. Eğer bu odak parçalanırsa, bir hava yolu ile (BRONŞ) bağantı yapabilir. Artık öksürüken gelen balgamda tüberküloz bakterileri vardır. Buna açık tüberkülozlu hasta denir. Akciğerlerde meydana gelen bu odaktan (Tüberkülozun yerleştiği merkezlerden) Tüberküloz hastalığı bütün vücuda yayılabilir ve diğer organlarda Tüberküloz iltihap odakları oluşturabilirler. (Örneğin kaburgalarda,

böbreklerde, kemiklerde, beyin zarında, üreme organlarında).

Hastalık belirtileri

Genelde tüberküloz kendini gizli seyreden başlangıçları nedeniyle hemen hiç veya pek karakteristik olmayan şikayetlerle hissettirir. Bu belirtiler:

- Öksürme, bazen kan ile karışmış öksürük,
- Kilo kaybı
- İştahsızlık
- Yorgunluk
- Özelikle öğleden sonraki hafif ateş,
- Gece terlemeleri
- Göğüsteki batma hisleri dir.

Ancak Bazen hastalar tüberkülöz mikropları saçmalarına rağmen kendilerini hasta hissetmezler.

3 haftadan fazla süren öksürük ve yeterli uyku uyumasına rağmen hissedilen yorgunluk doktor'a başvurması için sebep olabilir. Bahsedilen belirtilerin insanlarda tüberküloz hastalığını düşündürmesi çok önemlidir.

Tüberkülozun teşhisi:

Acaba tüberküloz mikrobu ile vücudunuz tanıştımı? yoksa tüberküloz hastasımısınız? Doktorunuz bunları belirtmek için hangi tetkik imkanlarına sahiptir.

1. Tüberkülin testi

Tüberkülin testi kolumuzun iç kısmına uygulanan bir deri testidir. Eğer test yapılan

kişinin vücudu tüberküloz bakterileri ile tanışmış ise 4–7 gün sonra test yapılan yerde düğme şekinde bir kabartı oluşur. Yani Test Pozitiftir.

2. Akciğer Röntgeni

Eğer tüberkülin testi pozitif çıkarsa tüberküloz hastası olma şüphesi vardır. Ve röntgen filmi çekilmesi gerekmektedir. Eğer çekilen röntgen filminde hastalıklı bir bulgu görünüyorsa bunun tüberköloz olup olmadığını, emin olarak söylemek doktor için daha hala mümkün değildir. Tüberkülozun kat'i teşhisi ancak tüberküloz basilinin gösterilmesi ile mümkündür.

3. Hastalık yapan mikrobun kanıtlanması:

Kurallara göre hastalık yapan mikrobun kanıtlanması hastadan balgam alınması ile gerçekleşir. Eğer balgamda çok miktarda tüberküloz basilleri bulunuyorsa bunlar mikroskop altında boyama metodu ile görülürler. Eğer balgamda az sayıda tüberküloz mikrobu varsa bunlar rahatlıkla çoğalabileceği bir balgam kültürüne konurlar. Böylece mikroskopla daha kolay görünürler. Bu mikrop çoğaltma metodu sonuç alınana kadar 6–8–10 hafta geçer.

4. Akciğer tomografisi

Bu şartlar altında kesin teşhis için bazen bir akciğer tomografisi (Akciğerlerin derinliğine tabaka tabaka röntgen filminin çekilmesi) icap edebilir.

Tedavi

Tedavinin amacı tüberküloz bakterilerinin yok edilmesidir. böylelikle iyileşme gerçekleşir. Tedavi süresi günümüzde 6 veya olasılıkla 9–12 aydır. Tüberküloz bakterileri değişik ilaçlara çeşitli şekilde reaksiyon gösterirler. Bu sebeple başlangıçta 3–4 ilacın aynı zamanda alınması gereklidir. İki ay sonra tedavi Doktorların belirliyeceği iki ilaçla sürdürülmelidir. Tedaviye başlandıktan kısa bir süre sonra hasta kendini çok daha iyi hissedebilecek ve muhtemelen artık tüberküloz mikropları balgamlarında bulunmayacaktır. Bu durumda dahi ilaçları almaya sabırla devam etmeli ve gereken süre boyunca ilaçları mutlaka hastalar almalıdırlar. **Hastayla iyi bir şekilde iş birliği yapılmazsa en iyi ilaçlar bile kullanılsa, tüberküloz tedavisinde etkili olamaz.**

Hastalığın Tekrar yayılmasına mani olmak:

Alman Salgın Hastalıklar Kanununa göre tedavisi gerekli olan tüberküloz (VEREM) ihbar edilmesi zorunlu bir hastalıktır.
Sağlık Dairesi, ihbar yapılır yapılmaz Tüberkülozlu hastanın ilişki içinde bulunduğu yakın çevresini (yani aile üyeleri, arkadaşları, tanıdıkları, çalışma arkadaşları vs.). bulur ve bu kişilere tüberkülin testi yapılmasını, akciğlerin röntgen filmi çekilmesini, ve icap ederse sözü geçen şikayetlere sahip kişilere balgam testi uygulanmasını sağlar. Bu tedbirlerle o zamana kadar bilinmeyen hastalık yayıcısı (Kaynağı) ya da hastalığı daha yeni kapmış kişiler tespit edilir.
Tüberkülozlu hastaların en kısa zamanda

bulunmaları ve onlara etkili tedavinin uygulanması hastalığın tekrar yayılmasına mani olmak ve tüberküloz hastalarının iyileştirilmesinde en etkili önlemdir.
Hastanın muhitinde bulunan kişilere yapılan ilk tüberkülin testi negatif (–) çıkarsa bundan 6–8 hafta sonra kontrol muayenesi yapılır. Hala test negatif ise (yani hissedilir düğme şeklinde kabartı yoksa) bu testi yaptıran kişiye tüberküloz mikroplarının bulaşmadığını gösterir.
Eğer testin sonucu pozitif olursa, bu tüberküloz bakterilerinin vücuda girdiğini gösterir ki .. Akciğerlerin röntgen filminin çekilmesi gerekir.
Eğer geçmişte yapılan muayenelerde veyahut (BCG Verem) aşısından sonra yapılan tüberkülin testi pozitif (+) bulunur ise yine hasta ile ilişkide bulunan insanlarında hasta olup olmadığını anlamak için bir akciğer röntgen filmini çektirmesi ve ona göre karar verilmesi gerekir.

Son söz

Tüberküloz (VEREM) hastalığı tedavisi olan ve iyileşebilir bir hastalıktır. hastalağın iyileşmesi için tek şart hastanın ilaçlarını düzenli olarak, ve gereken süre boyunca almasıdır.

Tercüme:
Prof. Dr. O. Öger, Istanbul

© Deutsches Zentralkomitee
zur Bekämpfung der Tuberkulose
pmi Verlagsgruppe GmbH, Frankfurt 1994